

Quina Europa?

Mentre milers d'immigrants s'arrisquen a ofegar-se per besar el terra de la UE, els Governos britànic o polonès sembla que vulguin abandonar-la demà mateix. Europa aspirava a ser alguna cosa més que un mercat únic, però els déficits democràtics de la Comissió Europea o la Cort de Justícia són flagrants.

Reportatge d'Octavi Martí

Qui vol viure a Europa? Qui vol formar part de la Unió Europea (UE)? Si hem de fer cas de les riuades d'emigrants procedents del Pròxim Orient o d'Àfrica, tothom vol entrar a Europa, però si escoltem el Govern britànic o el polonès, potser paga la pena sortir de la UE. Uns s'amunteguen a les fronteres del club europeu amb l'esperança de menjar-se les engrunes que cauen de les taules alemanyes, els altres volen conservar privilegis fiscals i financers i reclamen el dret a vetar qualsevol regulació propo-

→ per França el 2005, el nombre de països que no apliquen Schengen és important, quan hi ha una crisi polític-militar –Balcans, Orient Mitjà, Geòrgia, Ucraïna, etc.– la UE és inexistent, del “llibre blanc” de Delors mai més no se n’ha sabut res, però en cap d’aquests casos no hi ha mai un responsable polític de la UE que es vegi forçat a presentar la dimissió, a assumir algun tipus de responsabilitat política davant del desastre. En una democràcia digna de ser considerada com a tal hi ha dos principis fonamentals que assumeixen els presidents, ministres, diputats, batlles, regidors, etc.: la responsabilitat davant els electors i un lligam de representació amb aquests. Els membres de la Comissió ni representen a ningú –com a màxim el Govern d’un Estat– ni senten cap mena de compromís respecte a uns ciutadans que no els han votat.

Convé no oblidar que el 1992 els danesos varen votar contra el tractat de Maastricht però els van fer votar de nou un any després per tal d’obtenir un “Sí”. El 2001 els irlandesos també van votar contra el tractat de Niça, però el 2002 rectificaven. El 2005 francesos i holandesos no van acceptar l’anomenat “Tractat per a una Constitució Europea” i van ser els Parlaments nacionals els que van fer la feina bruta de ratificar un tractat que el poble havia rebutjat. El 2008 de nou els irlandesos deien “NO” però els feien re-votar el 2009 per tal que finalment aprovessin el Tractat de Lisboa.

El menyspreu pel vot popular ve de lluny. No cal potser recordar que per a la pràctica totalitat de països europeus el final de la guerra 14-18 significa passar de la legitimitat obtinguda a partir d’un cert messianisme polític –un rei, un president per damunt de totes les institucions, etc.– a una legitimitat fundada en el procediment, en la democràcia pròpiament dita. Les excepcions –feixista o comunista– van ser prou importants per haver-nos fet comprendre fins a quin punt aquell nou fonament

ELS MEMBRES DE LA COMISSIÓ NI REPRESENTEN NINGÚ NI SENTEN CAP MENA DE COMPROMÍS

de legitimitat era fràgil, però aquest és un problema que en aquest article em limito a citar perquè el que ens interessa és l’actual UE, un monstre jurídic i polític en què els successius tractats fan de Constitució i una Comissió sense cap legitimitat democràtica exerceix d’executiu sempre que no sigui el dit “Consell” –reunió de primers ministres– qui el reemplaça. Ningú ha estat capaç de dir quin és l’objectiu de l’existència de la UE, ni de fixar-ne els òrgans i el funcionament. Els pares fundadors volien que Europa fos una alternativa social diferenciada respecte als models que representaven els EUA, el Japó o l’URSS. Europa era la democràcia –un home, un vot–, el liberalisme –no hi ha poder sense responsabilitat– i un coixí protector institucional contra la mala fortuna i la vellesa –subsidis d’atur, pensions de jubilació, assistència mèdica i ensenyament públics garantits– però

